

Література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2004. 344 с.
2. Фурсіна Н. А. Дискурс сучасного військового конфлікту. Полікомплексні війни. *Економіка та держава*. 2019. № 4. С. 112–118.
3. Шкута О. Г. Відтворення військової термінології українською мовою (на матеріалі сучасних публіцистичних текстів). *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія*. 2017. Вип. 34. С. 273–277.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-411-8-46>

АКТУАЛЬНІ ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В МЕЖАХ КОМУНІКАТИВНОЇ ПАРАДИГМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Томчаковський Олександр Георгійович

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри прикладної лінгвістики

Національний університет «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

В умовах воєнного стану комунікативна парадигма досліджень набуває нового значення, що відображається в актуальних темах дисертаційних робіт. Сучасні науковці все більше звертаються до аналізу комунікаційних процесів у контексті конфліктів, пропаганди та інформаційної безпеки. Ці теми стають ключовими у дослідженнях, оскільки вони дозволяють глибше зрозуміти вплив війни на комунікативний простір суспільства. Невербальна комунікація – це спосіб обміну інформацією без використання слів, що включає в себе такі форми вираження, як жести, міміка, поза, погляд, інтонація голосу, дотики, а також використання простору і часу. Невербальні сигнали часто передають емоції, наміри або настрої, доповнюють або навіть замінюють вербальну комунікацію [1].

Невербальна комунікація в умовах війни відіграє важливу роль у передачі емоцій, намірів і стратегічних повідомлень, особливо коли вербальні засоби спілкування обмежені або небезпечні. Вона включає жести, міміку, поставу, фізичну відстань між людьми, а також символіку, яка використовується у військовому середовищі. Під час

бойових дій невербальна комунікація часто стає основним способом взаємодії. Наприклад, військові можуть використовувати жести або сигнали руками для координації дій без необхідності голосового спілкування, що може видати їхню позицію. Також міміка і рухи тіла можуть передавати емоційний стан, що важливо для підтримки бойового духу та взаємної підтримки серед військових.

Крім того, у військовому середовищі важливим елементом невербальної комунікації є використання символів, таких як прапори, емблеми чи одяг. Ці елементи не лише визначають приналежність до певної групи, але й можуть мати потужний вплив на мораль, демонструючи силу або єдність.

Таким чином, невербальна комунікація в умовах війни є критично важливим аспектом, який дозволяє передавати емоційні й тактичні сигнали, підтримувати зв'язок між людьми та групами, а також формувати ідентичність та моральний дух в умовах конфлікту.

Дослідження невербальної комунікації в умовах війни охоплює кілька важливих напрямів, які допомагають глибше зрозуміти поведінку людей під час конфліктів та кризових ситуацій [2]. Одним із ключових аспектів є вивчення невербальної комунікації у військових операціях, де аналізуються жести, сигнали та пози, які використовуються військовими для безпечного спілкування під час бойових дій. Це допомагає зрозуміти, як невербальні засоби використовуються для координації дій, передачі наказів і взаємної підтримки в критичних ситуаціях.

Іншим важливим напрямом є дослідження вираження емоцій через невербальні засоби, зокрема, як страх, гнів, смуток або відвага передаються через міміку, жести, поставу та інші невербальні форми комунікації під час війни. Це дозволяє краще зрозуміти емоційний стан військових і цивільних осіб у воєнних умовах, а також їхні реакції на стресові ситуації. У контексті травми і посттравматичного стресу важливим є дослідження невербальних проявів, які можуть свідчити про наявність посттравматичного стресового розладу (ПТСР) у тих, хто пережив воєнні дії. Вивчення невербальних ознак, таких як нервозність, відстороненість або агресія, є ключовим для надання своєчасної психологічної допомоги.

Важливе місце займає дослідження символіки та невербальних знаків, таких як прапори, емблеми та кольори, які мають потужний емоційний вплив у військовому середовищі. Вони використовуються для ідентифікації союзників і ворогів, а також для підвищення бойового духу через символічні елементи. Дослідження міжкультурної невербальної комунікації під час війни також є актуальним, оскільки в умовах, де взаємодіють люди з різних культур, відмінності в

невербальних комунікативних практиках можуть впливати на взаєморозуміння або викликати конфлікти. Це вивчається для того, щоб зрозуміти, як різні культури інтерпретують невербальні знаки і як це впливає на співпрацю або напруженість у міжнародних військових коаліціях.

Окрему увагу приділяють невербальній комунікації через соціальні мережі, де в сучасних конфліктах візуальні образи, фотографії та відео можуть мати значний вплив на громадську думку. Дослідження в цьому напрямі зосереджуються на аналізі того, як візуальні невербальні елементи використовуються для формування наративів і впливу на сприйняття війни у громадянському суспільстві.

Література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2004. 344 с.

2. Проблеми ефективності професійної мовної комунікації в умовах інформаційної агресії : матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (м. Київ, 26 квітня 2024 р.). Київ : Київський інститут Національної гвардії України, 2024. 307 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-411-8-47>

ВИМОГИ ДО ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ – ДОСВІД КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Філіпович Мирослава Богданівна

*кандидат історичних наук, доцент,
професор кафедри всесвітньої історії*

*Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Сучасний розвиток науки сьогодні важко уявити без формалізованого підходу, адже написання дисертаційних робіт завжди супроводжується певними вимогами. Попри те, що більшість сфер економічного, культурного, суспільно-політичного буття в Європі проходить певну уніфікацію з метою вироблення єдиних підходів та стандартів, однак і до сьогодні майже кожна європейська країна питання наукових досліджень перше за все регулює власним, внутрішнім законодавством.